

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2000

До прима
М. Максимово Попов
Коро Нова
С. Максимов
Ср. Сирма - 1900

235. ²⁹⁸
4-34 1864

ms 58

2010

Командиръ Грота

Канцлеръ Мухоморова

Барановича

Барановича.

Учредитель

Учредитель.

++

Здравствуй!

Люсен.

Александрович
1894/95.

235 Վ. Ս. Ր. Ք

Կ-34

ՍՐԲՈՅՆ

ԱԼԷՔՍԻԱՆՈՍԻ

Handwritten text, possibly a signature or library mark.

Handwritten text, possibly a signature or library mark.

ՎԵՆԵՏԻԿ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՅՆ ՂԱԶԱՐՈՒ

1864

112418998

10050-10901

изд. 1-е

2001

2136

40

Վ Ա Ր Ք

Ս Ր Բ Ո Յ Ն Ա Լ Է Ք Ս Ի Ա Ն Ո Ս Ի

Երանելի Ալեքսիանոս մէկ մենծ
ու փառաւոր իշխանի զաւակ էր՝ անու-
նը Ափիմիանոս, հռոմ քաղաքին մէջ՝
Արկադէոսի ու Անորիոսի բարեպաշտ
թագաւորներուն ժամանակը: Այս մենծ
իշխանս Ափիմիանոս շատ հարուստ էր,
շատ երկիրներ ունէր, իրեն ծառանե-
լը կային իրեք հազարի չափ, ամէնքը
աղուոր հագուստով զարդարուած. ի-
րենց ձիանքն ալ ոսկի զարդերով սա-
զած: Շատ երկիւղած էր Աստուծ-
մէ, իր սլաւատին մէջ շիներ էր ժամ-
մը սուրբ Աստուածածնայ անունով.
Ժամին մէջ սիրուն վերնատուն մը,
հոն ամէն կիրակի և տօն օր կերթար
հացէն ետև, որչափ որ աղքատ գային
ամէնուն առատ ողորմու թիւն կու տար:

աղքատները պիտնալով անոր աս բարի սովորութիւնը, անանկ օրեր կը թափէին ժամին առջև, ան ալ կը նայէր աղէկ մը՝ որ չըլլայ թէ աղքատներէն մէկը ողորմութիւն չառած երթայ, ուստի ինքը իր ձեռօք ամէնուն ողորմութիւն կու տար. ասանկ շատ ողորմած մարդ էր: Ասկէ 'ի զատ ունէր ուրիշ բարի սովորութիւն մըն ալ. իր ժամին դրանք վրայ շինէր էր իրեն գերեզմանը. ամէն օր մարդու հետ չխօսած կերթար հոն, ու ինքը իրեն կըսէր. ո՛վ մարդ քու տունդ տեղդ աս է, մի՛ խաբուիր, քու սիրտդ մի՛ ձգեր աշխարհքի փուճ՝ փառքին վրայ. ասանկ խօսելով իրեն հետ, ետքը մարդկանց հետ կը տեսնուէր:

Աս իշխանիս ընկերն ալ՝ անունը Աննա՛ իրեն պէս շատ բարեպաշտ էր ու ողորմած, գթած սրտով մէկ խաթուն մը. ինքը զաւակ չունենալով՝ շատ գութ կը շարժէր ուրիշին զաւակներուն վրայ, ու անոնց ծնողաց երանի կու տար. իսկ ինքը տեսնելով որ զուրկ է, չունի մէկ զաւակ մը, շատ կը ցաւէր, սիրտը կը հալէր, միշտ Աստուծոյ առջև տրտում սրտով կու լար կողբար:

Այնչափ էր իր սրտին ցաւը, ինչուան
Եփիմիանոս ալ կը ցաւէր իր կնոջը նե-
ղութեան վրայ, բայց չէր կրնար մէկ
կերպով մը մխիթարել զինքը, ուստի
երբեմն անուշութենով կը յանդիմանէր
Սնորհոս թագաւորին ու թագուհիին
առջև, նաև մենծ քահանաներուն առ-
ջև: Ա՛նկ օր մ' ալ բարեպաշտուհին
Լ'ննա՝ երբոր իրենք մինակ էին, ըսաւ
Եփիմիանոսի. Տէր իմ, ինչո՞ւ համար
ատանկ ծանր խօսքեր կը զրուցես իմ
վրայ, թող չես տար ինծի՝ որ լամ.
Ինչպէս կուզես որ չիլամ զաւակ չունե-
նալուս վրայ. կը տեսնամ որ գազան-
ները, անասունները, թռչունները ձագ-
ունին, ու իրենց զաւակներովը կու-
րախանան կը մխիթարուն Մատուծոյ
պարգևացը վրայ. նաև առջի ժամա-
նակը մէկ օրհնութիւնն ալ Մատուծոյ՝
որ տուաւ նախահարց՝ աս էր որ զաւա-
կի տէր ըլլան: Զիմա կը տեսնամ որ
ես անկէ զրկուած եմ. ասոր համար
կու լամ ու կողբամ Մատուծոյ առջև,
որ ողորմի անարժանիս, տայ ինծի մէկ
զաւակ մը, որ ըլլայ բարեպաշտ ու աս-
տուածասէր. ասանկ զաւակ կուզեմ,
թէ չէ՝ չեմ ուզեր թող չիտայ: Զիմա
աս բանիս համար հրամանքդ ալ ինծի

ծանր բաներ կը խօսիս, որ իբրև թէ
իմ ուզածս մէկ անպատշաճ բան մըն
է, թող չես տար որ համարձակ լամ
ու ողբամ իմ թշուառութեանս վրայ՝
առատ ու ողորմած իմ տիրոջ ու
ստեղծողիս առջևը: Այսպիսի և ու
րիշ ասոր նման խօսքեր խօսեցաւ բա-
րեպաշտուհին Աննա իր էրկանը՝ եր-
բոր մինակ էին. վասն զի շատ ամբը-
կոտ ու պարկեշտ էր բարեպաշտուհին
Աննա:

Արբոր աս խօսքերս լսեց աստուա-
ծասէրն Ափիմիանոս իր կնոջմէն, իրա-
ւունք տուաւ ըսածին. ուստի ինքն ալ
սկսաւ տրտմիլ, ու լալով կաղաչէր Աս-
տուծոյ որ իրենց ողորմի: Ան օրուրնէ
սկսան վանքերուն ու սուրբ մարդկանց
աղօթք յանձնել, որ Աստուած տայ ի-
րենց մէկ բարի զաւակ մը. ասոր հա-
մար շատ պարգև ու ողորմութիւն կու
տային վանքերուն իրենց գանձը բանա-
լով առանց խնայելու: Իսկ Աստուած
որ պատրաստ է միշտ բարեպաշտից
խնդիրքը կատարել՝ լսեց անոնց աղա-
չանքին, ու տուաւ ասոնց մէկ մանչ
զաւակ մը: Արբոր ծնաւ տղան, շատ
մեծ ուրախութիւն եղաւ ծնողացը.
ու գրեթէ բոլոր քաղաքացիք ուրախա-

ցան . որովհետև ամէնքը կը ճանչնային
զասոնք թէ ինչպէս բարեպաշտ են .
նաև Ստորիոս թագաւորը , ու սրբա-
զան պապը Սննովկենտիոս գալով Ա-
փիմիանոսի պալատը՝ ուրախակից եղան
անոր : Սնանկ ալ տղուն մկրտելու օրը
մենծ ուրախու թիւն ըրին թագաւորին
ու սրբազան պապին հետ . բոլոր ժողո-
վուրդն ալ քաղքին ուրախացան . տը-
ղուն անունը դրին Սէքսիանոս : Իսկ
մայրը երանուհին Սննա միշտ գիշեր
ցորեկ լալով կաղաչէր զՍտուած , որ
տղուն սիրտը վառէ Ստուծոյ սիրովը :
Եւ կըսէր որ աս ուրախու թիւնս դեռ
կատարեալ չէ , հապա ան ժամանակը
կատարեալ կըլլայ , երբոր տեսնեմ իմ
զուակս Սէքսիանոսը , որ Ստուծոյ
սիրովը վառուած է :

Ինչպէս որ կաղօթէր մայրը՝ անանկ
եղաւ . վասն զի երբոր սկսաւ քիչ մը
մեծնալ Սէքսիանոս , Ստուծոյ սէրն
ալ տղուն սրտին մէջ կը վառէր . և երբ
ժամանակը հասաւ՝ սորվեցուցին իրեն
ճարտասանութիւն ու փիլիսոփայու-
թիւն . տղան ալ շատ խելացի ըլլալով
շուտով սորվեցաւ արտաքին գիտու-
թիւնները , նոյնպէս նաև ամենայն վար-
դապետութիւն հին և նոր կտակարա-

նին . ու օրէ օր Մատուծոյ սիրովը կը վառէր :

Տեսնելով երանելի ծնողքը տղուն բարեպաշտութիւնը , բոլոր սրտանց շնորհակալ կըլլային Մատուծոյ , ու կը սէին . ահա մեր ուրախութեան պակասը լեցուեցաւ , կը տեսնանք որ մեր զաւակը օրէ օր առաջ կերթայ բարի վարքով : Արանելին Մէքսիանոս ամենայն առաքինութեամբ զարդարուած էր , հեզ էր , խոնարհ ու հանդարտ . շատ խելացի՝ խոհեմ և հոգևով սրբով լեցուած . հնազանդ էր իր ծնողացը , ու ատեցող աշխարհի . իր աչքին առջևը չէր երևնար ծնողացը հարստութիւնը ու մենծ փառքը , մէկ փուճ բան մը կը սեպէր . նաև արենքը սիրուն , երեսը աղուոր արևու պէս կը վառէր . ամուր ու անուշ ձայն ունէր քնարի պէս : Մտ ամէն կատարելութեանց համար շատ սիրելի էր Մէքսիանոս թագաւորին , սրբազան հայրապետին , ու ամէն իշխաններուն : Ծնողքն ալ կը զարդարէին զինքը աղուոր հագուստով , ինչպէս որ իրենց մեծութեան կը վայլէր , ու սրտերնին ուրախութեամբ կը լեցուէր իրենց պայծառ զաւակին վրայ :

Հայրը շատ անգամ կը տանէր զինքը
Թագաւորին պալատը . վասն զի բարե-
պաշտ Թագաւորը Սնորհոս ըսեր էր
Լափիմիանոսի, որ իր որդին ալ հետը
բերէ իր պալատը, որ Թագաւորին ու
մեծ իշխաններուն առջև սպասուա-
րէ : Երբոր կը տեսնային որ Մէք-
սիանոս ինչպէս խելքով ու խոհեմու-
թեամբ կը շարժէր՝ կը զարմանային,
շատ կը գովէին զանի ու կը մարգա-
րէանային անոր վրայ՝ Թէ ասանկ խո-
հեմու թեամբ մեծ փառքի պիտի հաս-
նի Թագաւորէն, անոր երկրորդը պիտի
ըլլայ, այսինքն փոխարքայ . երանի կու
տային հօրը անանկ զաւակ ունենալուն
համար : Մասնկ խօսքեր լսելով Մէք-
սիանոսին հայրը Թագաւորէն և ուրիշ
մեծամեծներէն, ուրախու թեամբ սիր-
տը կը լեցուէր, կերթար կը պատմէր
իր խաթունին, որով կը ցնծային իրենց
սրտին մէջ . ու մեծու թիւն փառք կը
սեպէին զՄէքսիանոս : Եայց երանե-
լին Մէքսիանոս ան ամէն սէրը, գո-
վասանքը, պատիւը, որ կու տային իրեն՝
բանի տեղ չէր սեպէր, անով չէր ուրա-
խանար, այլ մանաւանդ կը վախնար որ
չըլլայ Թէ ան փառքը, մեծու թիւնը՝
որ իրեն վրայ կու գար՝ հեռացնեն զին-

քը Մատուծմէ . ասոր համար միշտ ա-
ղօթք կրնէր, կը խնդրէր Մատուծմէ
որ ազատէ զինքը ան սուտ փառքէն ու
մեծութենէն, որ կարենայ առանց
զբաղանայ հանդարտութեամբ ծա-
ռայել Մատուծոյ . բայց չէր կրնար իր
փափագը կատարել, վասն զի դեռ պըղ-
տիկ էր :

Արբոր տասնըութը տարուան եղաւ
երանելին Մէքսիանոս, թագաւորը՝
մեծ իշխանները կարտորցնէին հայրը,
որ ալ մտիկ չընէ Մէքսիանոսին, հա-
պա շուտով աշխարհք մտցնէ . ու մեծա-
մեծ իշխանները՝ որ աղջիկ ունէին, կը
ջանային զՄէքսիանոս իրենց փեսայ
ընել . բայց Մէքսիանոսին ծնողքը
բարեպաշտ ու աստուածասէր ըլլալով,
միանգամայն տեսնելով տղուն առաքի-
նութիւնը՝ որ ինչպէս կը սիրէ զմաք-
րութիւնը, չէին ուզէր անոր կամացը
դէմ ընելով տրտմեցնել :

Ատքը երբոր թագաւորը, մեծամեծ
իշխանները չթողուցին որ Մէքսիանո-
սին ուզածին նայի՝ Ափիմիանոս ալ
մտիկ ըրաւ անոնց . ուստի շուտ մը նշա-
նեցին Մէքսիանոսին մէկ մեծ իշխանի
աղջիկ մը, որ թագաւորի ցեղէ էր՝ գե-
ղեցիկ, շատ պարկեշտ ու ամէկոտ : Արբ-

որ Այփիմիանոս տուն եկաւ, մենծ ու
րախուժիւն ըրաւ՝ ինչպէս աշխարհքի
սովորութիւն է, ան ժամանակը երա
նելին՝ Ալէքսիանոս պնաց մտաւ ժամը,
ու երեսին վրայ ընկած Աստուծոյ առ
ջև լալով ողբալով կրսէր. Աղորմած
գթած Աստուած, կատարէ իմ սրտիս
բաղձանքը սրբութեամբ քեզի ծառայ
ելու, մի թողուր որ ես աշխարհքի աղ
տովը պլըշտրկիմ, ու քու սիրոյդ հեռա
նամ: Ասանկ երկան աղօթք կրնէր,
արցունքն ալ երեսն՝ ի վար կը վազէր.
ինչուան որ իմացան Ալէքսիանոսին ըն
կերները անոր տրտմութեան պատճա
ռը՝ ու իմացուցին հօրը: Ան ալ կանչեց
իր սիրելի մէկհատիկ զաւակը առան
ձին տեղ մը՝ ըսաւ, ատ ինչ բան է որ
դի, որ կրնես քու ծնողացդ, քու տրտ
մութեամբդ մեզ ալ կը տրտմեցնես, ու
րախ ըլլալու տեղը՝ խայտառակ կրնես
զմեզ թագաւորին ու մենծ իշխաննե
րուն առջևը. ինչ կրսեն երբոր լսեն՝ որ
չես հնազանդիր մեզի. ինչո՞ւ համար կու
զես, որդի, ճգնաւորական վարք ունե
նալ. նայէ՛ մէկ մը առջի սուրբերը, ինչ
պէս կարգուած ըլլալով հաճոյ եղան
Աստուծոյ. դուն քու սիրտդ Աստուծոյ
սիրովը մէյ մը վառէ, անկէ ետքը ալ

մի վախնար ս շխարհքիս ունայնութե-
նէն : Մտանկ ալ խաթուն մայրը կա-
ղաչէր , կը պաղատէր ու կըսէր , մի
քու տրտմութեամբդ անուշիկ զաւակ
տրտմեցներ զմեզ . հապա հնազանդէ
մեր կամացը , ու ա՛ռ մեր օրհնութիւնը
արժանիքու հնազանդութեանդ ու ի-
մաստութեանդ՝ սիրելի որդեակ իմ :
Մտանկ խօսքեր իրենց ուզածին պէս
կը խօսէին խոհեմ տղուն հետ : Պա-
տասխան տուաւ երանելին Մէքսիա-
նոս ցած ձայնով ու ամչնալով . Մտու-
ծոյ կամքը ըլլայ . աս ըսաւ և ուրիշ
խօսք մը չիլտեցին բերնէն . ուստի հաս-
տատ մտքերնին դրին ծնողքը՝ թէ Մ-
էքսիանոս հաւանեցաւ իր ծնողացը
ուզածին : Մյլ խոհեմ տղան չուզեց
չփոթել իր հօրը տունը , նաև չըլլայ
թէ թագաւորին մեծերը իրեն դէմ
դառնան . անոր համար չիմացուց ծնո-
ղացը իրեն չուզելը , այլ իր բաղձան-
քը հրաժարելու աշխարհքէն Մտուծոյ
յանձնեց , միշտ խնդրելով Մտուծմէ ,
որ ազատէ զինքը աշխարհքէ . և տարա-
կուսանքի մէջ ընկած՝ չէր կրնար մէկ
ձար մը գտնալ . կը նայէր թէ ինչ պի-
տի ընէ Մտուած :

Արբոր երանելին Մէքսիանոս ա-

սանկ մտքի վրայ տարակուսած կեցած
էր, մեծամեծ իշխանները թագաւորին
հետ մէկ տեղ կարտորցնէին որ Ալէք-
սիանոսին հարսնիքը շուտով ըլլայ, կը
վախնային որ չըլլայ թէ նորէն միտքը
փոխէ: Սուտի սկսան թագաւորական
հարսնիք ընել Ալէքսիանոսին. վասն
զի հարսը թագաւորի ցեղէ էր, փեսան
ալ շատ սիրելի թագաւորին ու մեծա-
մեծներուն. ուստի ժողվեցան մեծա-
մեծ իշխաններ թագաւորին հրամանո-
վը, ու մենք ուրախութիւն ըրին որ
չիկրնար պատմուիլ: Սուկը եղաւ սըր-
բոյն ( ) նիւիատոսի մենք ժամին մէջ.
Ետքը բերին փեսան ու հարսը իրենց
տուն. հոն նորէն սկսան մենք ուրա-
խութիւն ընել. բոլոր իշխանները,
երևելի մարդիկ, Սնորիոս թագաւորն
ալ զարդարուած սիրուն հագուստնե-
րով եկան Ալէքսիանոսին հօրը տունը
ուրախակից ըլլալու համար. շատ ժո-
ղովուրդ ալ եկան ուտելու խմելու հա-
մար: Ան ժամանակը երանելին Ալէք-
սիանոս դուրս ելաւ ան փառաւոր զար-
դարած խուցէն, ուր որ հարսը կը կե-
նար, ու գնաց ուրիշ խուց ուր մարդ
չկար. աս իմանալով մեծամեծ իշխան-
ներու որդիք իր տարուօք՝ գնացին ա-

նոր քով. ետքը իմացուցին հօրը, ան
ալ եկաւ ըսաւ, որդի ինչո՞ւ համար ե-
կար աս տեղս. ահա կը տեսնաս որ բո-
լոր քաղաքը, թագաւորը, մեծամեծ-
ները քեզի համար եկեր են հոս, ե-
կո՞ւր որդի կնոջդ քով, խօսէ՛ անոր հետ
և ուրախացիր. ու ձեռքէն բռնելով
տարաւ ան խուցը՝ ուր հարսը կը կե-
նար: Արքոր տեսաւ Ալէքսիանոս իր
կինը՝ ըսաւ, խաղաղութիւն ընդ քեզ
հարսն Վրիստոսի երկնաւոր փեսային.
կինն ալ սլատասխան տալով՝ ըսաւ կա-
մացուկ մը ամչնալով, Աստուծոյ ողոր-
մութիւնը օգնական ըլլայ քեզի ընտ-
րեալդ Աստուծոյ երկնաւոր թագա-
ւորին. աս խօսքս լսելով երանելին Ա-
լէքսիանոս իր կնոջմէն՝ շատ զարմա-
ցաւ, թէ ինչպէս ալէկ ըսաւ ան խօս-
քը, թէ Աստուծոյ ողորմութիւնը քե-
զի օգնական ըլլայ. ասոր համար ու-
րախութեամբ լցուեցաւ երանելոյն
սիրտը: Տեսնելով ծնողքը փեսին ու
հարսին ուրախութիւնը, սկսան ի-
րենք ալ աւելի ուրախանալ. ետքը
տարին երկուքն ալ հարսի ու փեսի
խուցը ինչպէս աշխարհքիս սովորու-
թիւն է:

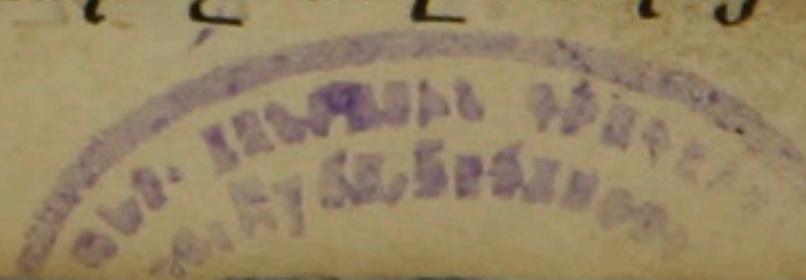
Ալլաւ Ալէքսիանոս սկսաւ աղօթք

ընել. Տէր Աստուած Աբրահամու,
Իսահակայ և Յակոբու. ուր է առջի
քու ողորմութիւնդ, որով փրկեցիր
զՎանիէլ առիւծներու քերնէն, ազա-
տէ՛ տէր իմ իս ալ աս գազան մարմի-
նէս. դու ազատեցիր իրեք մանկունքը
սոսկալի կրակին մէջէն, փրկէ՛ ողորմե-
լիս ալ աս կրակէս, որ կարենամ քու
առջևդ տէր հանդարտ մտքով ապրիլ:
Ալ թէ որ ասիկա քեզի հաճոյ է տէր
իմ, քու կամքդ ըլլա՛, թէ չէ՛ օգնէ՛
ինձի և մէկ ճամբայ մը ցըցու որ հաս-
տատուն կենամ. մի՛ թողուր զիս տէր
իմ և մի՛ անարգեր, յիշէ՛ քու ողորմու-
թեամբդ տէր իմ սրտիս բաղձանքը
դէպ ի քեզ: Ասանկ իր մտքին մէջ
աղօթք կրնէր, բերանը չէր շարժէր,
աչքին արտասուքը աղբիւրի պէս կը
վազէր Աստուծոյ առջև: Ան ժամա-
նակը դու թ շարժեցաւ Աստուած իր
սիրելի ծառային վրայ, ու անոր սրտին
մէջ լոյս մը ծագեց, որ երանելոյն հո-
գին լցուեցաւ անպատմելի ուրախու-
թեամբ. ձայն մը եկաւ երկրնքէն իր
սրտին մէջ, որ կըսէր. ելի՛ր քու տնէդ,
ու եկու իմ ետևէս աղքատութեան
ճամբով, ես զքեզ կը հանգչեցընեմ.
մի՛ վախնար՝ ես քու հետդ եմ քեզ

ազատելու : Արքոր աս շարժումս Աստուծոյ եղաւ Ալեքսիանոսին , շատ ուրախ եղաւ սիրտը , ու Աստուծոյ շնորհակալ կըլլար : Ասկից ետքը առաւ իր ըստկէն որչափ որ ուզեց , ու փաթթեց մէկ ծրար մը ըրաւ տուաւ հարսին ըսելով , քոյր՝ ան ասիկա մէկ պահցու բանի մը պէս . մատնին ալ հանեց իրեն ձեռքէն , տուաւ անոր՝ պահէ՛ աս յիշելիքս ըսաւ , ու սպասէ ինծի . ես հիմա ժամ երթամ , աղօթք ընեմ ու նորէն հոս կը դառնամ , ու ինչպէս որ Աստուծոյ հաճոյ է՝ անանկ ընենք . թէ որ ուշանամ սիրտդ չթուլնայ , վասն զի պէտք է մեր ամէն բանը աղօթքով ընել : Աղջիկն ալ ամչնալով ըսաւ , տէր իմ ինչո՞ւ ժամ կերթաս , հոս աղօթք ըրէ՛ որ ես ալ քու հետդ աղօթք ընեմ : Արանելին Ալեքսիանոս ալ անուշութեամբ մը զան մխիթարելու համար ըսաւ , չէ՛ խաթուն . պէտք է ինծի անոր ոտքը երթամ՝ որ իր շնորհքով եկաւ իմ քովս , ու զիս լուսաւորեց՝ և ազազեմ զինքը՝ որ մեզ փրկէ փորձութենէ :

Աս ըսելով շուտ մը ելաւ խցէն , որ մարդ չի տեսաւ . գնաց սուրբ Աստուածածնայ ժամին դրան առջև . ծունկ

չորքեցաւ, էրաժ սրտով, արցունքն ալ
աղբիւրի պէս վաղելով, խնդրեց սուրբ
Մատուածածնայ որ զինքը պահէ փոր-
ձանքէ: Սէկ մ'ալ ձայն եկաւ ի սուրբ
Մատուածածնայ իր հոգւոյն մէջ՝ որ կը-
սէր, մի վախնար քու հետդ եմ, կա-
զատեմ զքեզ: Մն ժամանակը փառք
տալով Մատուծոյ, գնաց ծովուն մօտ.
ան տեղը Մատուծոյ աջողելով գտնուե-
ցաւ մէկ նաւապետ մը իր մակոյկովը որ
նաւը պիտի երթար: Հարցուց երա-
նելին Մէքսիանոս, երբ կուզէք ճամ-
բայ ելլել. նաւապետն ալ պատասխան
տուաւ՝ մեր ամէն բանը պատրաստ է,
հոմն ալ մեզի աջող, կուզեմ հիմա ա-
ռադաստ բանալ: Մաւ Մէքսիանոս.
էկ երթանք նաւդ, հոն քեզի ըսեմ
ինչ որ հրամայած է. ասանկ գնացին
նաւը: Նաւապետը ճանչցաւ թէ ո՛վ
է ու ինչպէս մարդ է. որովհետեւ ինքն
ալ կերեր էր հարսնիքին մէջ, ըսաւ՝
հրամէ՛ տէր: Արանելին ալ ըսաւ.
մէկ ծածուկ թագաւորական գործք մը
գրուեցաւ իմ վրայ, որ միայն ինձի
հաւատացին, ու անանկ արտորալու
բան է, որ գիշերով պէտք եղաւ եր-
թամ, տեսնելով հովը մեզի յաջողակ.
մի ուշանար՝ շուտով ճամբայ ելլանք:

Երբոր լսեց նաւապետը թագաւորին
հրամանը, վախով դողով մէկէն առա-
գաստները բացաւ. աղէկ հովով սկսան
երթալ: Հարցուց նաւապետը Վլէք-
սիանոսին, թէ ուր կուզես երթալ, ան-
ալ ըսաւ՝ Վիքանան քաղաքը: Երբոր
հասան հոն, ասլսարեց Վլէքսիանոս,
որ չըլլայ թէ մէկը գիտնայ իմ հոս ել-
լալս. թէ չէ մենժ պատիժ կուտէ թա-
գաւորէն: Ետքը հանեց իր թագաւո-
րական հագուստը, հագաւ մէկ հասա-
րակ զգեստ մը ու ելաւ նաւէն. նաւին
մէջ եղողները հաւատացին. ուստի ան
քաղաքը մարդ չիմացաւ ո՛վ ըլլալը:

Երանելին Վլէքսիանոս շատ կը փա-
փաքէր տեսնալ աչքով Երուսաղէմայ
ուխտատեղիքը. բայց մտմտալով որ
չըլլայ թէ հոն ճանչցող գտնուի, առաջ
միտքը դրաւ երթալ Սուհա քաղաքը.
ուր Վրիստոսի դաստառակն է. ուս-
տի մէկ քանի վաճառականներու հետ
գնաց Սուհա. հոն իր ամէն ստակը և
թագաւորական հագուստին գինը, որ
ճամբան ծախեր էր, տուաւ քիչ քիչ
աղքատներու մէկ մէկէ ծածուկ. ա-
նանկ որ մէկը մէկալին առածը չէր գի-
տէր. ինքը հագաւ մէկ մազէ շինած
լաթ մը աղքատուկ, ու երթալով սուրբ

Մտուածածնայ ժամին դուռը՝ աղօթք
ըրաւ յանձնելով զինքը սուրբ Մտուա-
ծածնայ, և հոն բնակեցաւ: Ախտ
դրաւ թէ չեմ մտնար ժամ, ինչուան
որ գիտնամ, թէ Մտուած իմ մեղքս
թողուցեր է. երբեմն ալ խառնուելով
աղքատներուն հետ ողորմութիւն կառ-
նէր ժամ մտնողներէն: Այսաւ հոն
խիստ վարք մը. երեսը ծածկած կը
պահէր, արցունքը միշտ գետի պէս կը
վազէր աչքէն, բոլոր գիշեր բազկատա-
րած կաղօթէր. իրեն կտոր մը քնա-
նալու տեղ ունէր սուրբ Մտուածած-
նայ ժամին բակին մէջ. կերակուրը շա-
բաթը հեղ մը երկու ունկի հաց ու
ջուր. ամէնքը կը սիրէին զինքը իբր
Մտուածոյ սիրելի ծառայ մը. վասն զի
թէպէտ ծածուկ կրնէր իր ճգնութիւ-
նը. բայց իրեն վարուց անուշահոտու-
թիւնը ամէնքը կառնուին:

Կանք հիմա Մէքսիկանոսին հար-
սին վրայ. խեղճ աղջիկը շատ ժա-
մանակ սպասելէն ետեւ, երբոր ու-
շացաւ Մէքսիկանոս՝ սկսաւ լալ, ին-
չուան դրսէն լսեցին, եկան ներս թէ
ինչ բան կայ. ան ալ ըսաւ, փնտռեցէք
Մէքսիկանոսը, չըլլայ որ ալ չիկրնաք
տեսնել զինքը. ու սկսաւ պատմել ա-

նոր խօսքերը . իր մատնին ալ ըսաւ ին-
ծի յիշելիք թողուց . և ուրիշ եղած
բաները զրուցեց : (ուտ մը իմացու-
ցին ծնողաց . անոնք ալ լսելով անանկ
խօսքեր , սկսան շփոթիլ . իրենց ուրա-
խութիւնը սուգ ու լաց դարձաւ . երբ-
որ առաւօտ եղաւ՝ լսեց թագաւորը
ու մեծամեծները և պաղեցան ամէն-
քը . սկսան իրեք օր փնտռել ուր որ
պէտք էր՝ չգտան : Ա՛յն ճամբայ գլուխ
կը հարցնէին , և ամենեին բան մը
չէին կրնար իմանալ . ետքը լսեցին որ
նաւ մը գիշերով ելեր գնացեր է յաջո-
ղակ հովով . ասով իմացան որ Ա՛լէք-
սիանոս փախեր է : Հիմա ե՛կ տէ՛ս ան-
տանելի ցաւը կսկիծը իր ծնողաց , ազ-
գականաց ու բոլոր քաղաքին . որ հրեշ-
տակի պէս կը սիրէին զԱ՛լէքսիանոս :
Իսկ Ա՛լէքսիանոսին մայրը երբոր իմա-
ցաւ որդւոյն փախչիլը՝ մարեցաւ ըն-
կաւ գետին մեռածի պէս , որ հազիւ
խելքը գլուխը բերին . երբոր նստաւ՝
սկսաւ լալով ու սիրտը խշխշալով ը-
սել . բերէ՛ք ինծի լալկաններ՝ որ լան
խեղճ ողորմելի մայրս . որովհետեւ մենք
պատճառ եղանք՝ մեր ցանկալի և ա-
ռաքինի սուրբ զաւակին փախչելուն .
եկէ՛ք ո՛ կանայք պատուականք , լացէ՛ք

ու ուղբացէք իմ վրայ, որ պիտի չտես-
նամ իմ սիրելի զաւակս: Այլ Աւէք-
սիանոս, ինչ ըրիր քու գերի ծնո-
ղացդ, ինչպէս կրնամ համբերել չտես-
նելով իմ անուշիկ որդիս, իմ աչքիս
լոյսը, իմ փառքս ու պարծանքս՝ որ
Աստուծմէ շատ աղաչանքով առի, ու
շուտ մը կորուսի. հիմա քու նեղու-
թեանդ, վշտաց ու փորձանքներուն ես
պատճառ եղայ, որ չթողուցի քու կա-
մացդ ողջախոհութեամբ մեր քովը կե-
նալ: Այն, ուր կը բնակիս որդի.
փողոցը արդեօք, թէ բայ տեղ, որ
թագաւորական աթոռի վրայ մենծ-
ցար: Այսան բոլոր ընտանիքն ալ ձա-
նով լալ ու ողբալ, ինչուան քաղաքն
ալ շփոթեցաւ, ու կու լային՝ որ անանկ
յանկարծ ծածկուեցաւ Աւէքսիանոս.
Թագաւորն ալ ու մեծամեծքը շատ կը
ցաւէին: Իսկ երանելին Վննովկեն-
տիոս հռոմայ հայրապետը եկաւ Ա-
փիմիանոսի պալատը. ու մխիթարեց
զանոնք ըսելով, թէպէտ ձեր զաւակը
փախչելով աշխրհքիս մեծութենէ՝ նե-
ղութեան ու վշտաց մէջ է մարմնով.
սակայն անիկա գիտնալով ըրաւ ատ-
բանը, որ իր փրկութեան ու պսակին
պատճառ ըլլայ: Առաջուց ձեզի ըսեր

էի, թէ մի կապէք զինքը աշխարհքի
հետ, հապա տուէք Մատուծոյ. վասն
զի տեսայ անոր հոգւոյն լուսաւորու
թիւնը. հիմա դուք եղաք պատճառ
որ անոր սուրբ վարքը տեսնելէն զըր
կուեցաք: Իսկ բարեպաշտ մայրը ը
սաւ, իրաւ կրսես սուրբ հայրապետ,
մենք պատճառ եղանք մեզմէ փախչե
լուն, ու զրկեցանք անոր անուշահոտ
վարքէն: Հիմա ինչ բանով մխիթա
րուիմ որդեկեր գազան մայրս՝ կրսէր
ու ըղնգով կը կամըթէր զինքը. ինչուան
երանելի սուրբ հայրապետն ալ չըղի
մանալով լալ սկսաւ: Ատքը դարձաւ
մօրը սիրտը մխիթարելու համար ըսաւ
մարգարէանալով. մտիկ ըրէ խաթուն,
հաւատա՛ խօսքիս, որ քիչ ժամանակ
անցնելէն ետե՛ պիտի տեսնաս քու Մ
լէքսիանոսդ, ու ծերու թեանդ ատեն
պիտի մխիթարուիս. ասանկ ըսաւ ու
գնաց սուրբ հայրապետը: Մ մարգա
րէական խօսքս մենծ մխիթարութիւն
եղաւ Մլէքսիանոսի մօրը. բայց հերիք
չեղաւ, այլ սովորութիւն ըրաւ անկէ
ետքը, և ամէն օր մէկ անգամ ծովուն
դիմացը կու լար կողբար իր որդւոյն
վրայ. ասով քիչ մը կը մխիթարուէր:
Մկէ ի զատ՝ ուխտ դրաւ՝ իր տնէն

դուրս չելլել՝ ինչուան որ տեսնայ իր
փախած զաւակը . նմանապէս Մէք-
սիանոսին ընկերը ուխտեց , որ անկէ
էտքը չնստի պատուաւոր տեղ մը , հա-
պա միայն քունջ մը իր տանը ցած տե-
ղը : Իսկ Ափիմիանոս իշխանը մարդ
խաւրեց իր ծառաներէն չորս դին ամէն
ծովու մօտ տեղուանք , ու ամէն կղզի-
ներ . անոնք ալ երթալով ու հարցնե-
լով բան մը չիկրցան իմանալ Մէք-
սիանոսին վրայ . ասանկ տրտում տխուր
ասդիս անդին պտըտելով՝ դարձան ի-
րենց տիրոջը քով :

Մէկ տարիէն ետեւ եկաւ հռոմ ան
նաւապետը , որ զՄէքսիանոս տարեր
էր ծովուն անդիի երեսը՝ այսինքն Մի-
բանան . ամէն բան տեղն ի տեղը պատ-
մեց , ու ինչպէս իր հագուստը փոխե-
լով հրամեց որ մէկուն չիմացնեն : Մն
ատեն շուտով մարդիկ խաւրեց Ափի-
միանոս Միբանանու քաղաքը . հոն հա-
սան՝ իմացան որ անանկ մարդ մը եկեց
է , ու գնացեր է Սուհա ուրիշ մարդիկ-
ներու հետ . ասոնք ալ շուտ մը Սուհա
գացին . հոն ալ ասոր անոր հարցնե-
լով , բան մը չիկրցան իմանալ Մէք-
սիանոսին վրայ . ալ ճարերնին հատնե-
լով կուզէին ետ դառնալ , բայց առաջ

գնացին սուրբ Մատուածածնայ ժամը
քիչ մը աղօթք ընելու համար . երբոր
ողորմութիւն կու տային ան տեղը ըլլող
աղքատներուն, հոն անոնց մէջ գտնուե-
ցաւ երանելին Մէքսիանոս . ուստի
անոր ալ տուին ողորմութիւն չգիտնա-
լով անոր ո՞վ ըլլալը : Իսկ երանելին
Մէքսիանոս շնորհակալ եղաւ Մատու-
ծոյ, որ այնչափ աղքատացաւ Մատու-
ծոյ համար, ինչուան իր ծառաներէն
ողորմութիւն առաւ : Ետքը Եփիմիա-
նոսի ծառաները գնացին ժամուն դու-
ռը աղօթք ընելու համար . իսկ երանե-
լին Մէքսիանոս կեցաւ ծածուկ զատ
տեղ մը երեսը գոց, որ մտիկ ընէ ինչ
աղօթք կրնեն : Մնոնք ալ լալով ու
ողբալով սուրբ Մատուածածնայ առջև՝
կրսէին . ո՞վ տիրուհի և երկնաւոր
թագուհի . ինչո՞ւ չողորմեցար խեղճ
ծնողացը Մէքսիանոսին մեր տիրոջը,
որ այնչափ ողորմած ու բարեպաշտ ըլ-
լալով՝ մէկ մխիթարութիւն մը քեզմէ
չգտան իրենց սիրելի զաւակին համար :
Ինչպէս երթանք անոնց առջև, ինչ
լուր տանինք . որ կսպասեն մէկ մխի-
թարութեան բան մը մեզմէ լսել : Իսկ
երանելին Մէքսիանոս լսելով աս խօս-
քերը իր ծառաներէն՝ սիրտը կը կըտըր-

տէր իր ծնողաց վրայ . ու ծածուկ ար-
ցունքը թափելով կաղօթէր , տէր մի
յանդիմաներ զողորմելիս՝ իմացնելով
զիս ատոնց . այլ ողորմէ՛ իմ խեղճ ծնո-
ղացս . մխիթարէ՛ զանոնք՝ որ ինձ ա-
նարժանիս համար կը վշտանան : Ատքը
գնացին ծառաները տրտմու թեամբ և
տխրու թեամբ . ան ժամանակը դարձաւ
իրեն երանելին Ալէքսիանոս ու ը-
սաւ . ո՛վ անարժան Ալէքսիանոս՝ տես
որչափ կը տրտմեցնես քու բարեպաշտ
ծնողքդ . քեզի ալ պէտք է որ աւելի
վիշտ և նեղութիւն քաշես , ու մէկ
հանգստութիւն մը մխիթարութիւն մը
չգտնաս : Անկից ետքը սկսաւ ալ աւել-
լի անտանելի նեղութեամբ ու չարչա-
րանքով նեղել զինքը . երեսը ծածկե-
լով՝ չէր ուզեր աշխարհիս մէկ աղէկու-
թիւնը ու գեղեցկութիւնը տեսնալ . չէր
ուզեր ամենեւին ուրիշի հետ խօսելով
քիչ մը մխիթարուիլ : Այն որ մէկը
հարցներ երանելոյն՝ ինչո՞ւ համար աչ-
քերդ գոցեր ես , պատասխան կու տար ,
աչքս կը ցաւի երբոր լուսոյն կը նայիմ :
Աս կերպով կեցաւ երանելին Ալէք-
սիանոս Առհա քաղքին մէջ տասներեօ-
թը տարի . երկու անգամ տեսաւ զսուրբ
դաստառակը՝ Վրիստոսի անձեռագործ

պատկերը , ու մխիթարուեցաւ իր ան-
չափ սիրովը , որ ունէր 'ի Վրիստոս :
Մնկեց ետքը գթալով Մատուած իր ծա-
ռային վրայ , խրկեց շատ հրեշտակներ ,
որ անոր հետ ըլլալով միշտ մխիթարեն .
ասոնք ալ ամէն օր երևնալով կը մխիթա-
րէին զերանելին բոլոր կենացը մէջ :

Մէկ օր մըն ալ երբոր ժողովուրդը
միաբան աղօթք կրնէին ջերմեռանդու-
թեամբ սուրբ Մատուածածնայ ժամը ,
ամուր ձան մը եկաւ Մատուածածնայ
պատկերքէն , որ կըսէր . բերէք իմ քովս
մարդն Մատուծոյ . երբոր լսեցին մար-
դիկը՝ արմըննալով ամէնքը ահու գողու-
մէջ ընկան . չէին գիտեր՝ թէ ո՞վ է
մարդն Մատուծոյ ըսածը : Արկրորդ
օրը նորէն եղաւ ան սաստիկ ձանը ,
դարձեալ չիմացան թէ ո՞վ է եղեր ան
մարդը : Իսկ երրորդ օրը ան ձանը եւե-
լի զօրաւոր կերպով իմացուց տեղն ալ՝
ուր կը հանգչէր երանելին Մէքսիանոս՝
ըսելով , ան է մարդն Մատուծոյ՝ որ աս
ժամին բակը կը բնակի . բերէք իմ
քովս : Մն ժամանակը խրկեցին ժա-
մուն քահանան , որ երթայ գտնէ զերա-
նելի մարդն Մատուծոյ , ու ժամ խօ-
թէ . իմանալով նաև որ ան քահա-
նային երեցեր է երազի մէջ սուրբ կոյս

Մտուածածինը և իմացուցեր է տե-
ղը, ուր կը բնակէր սուրբը՝ ժամին բակը
պղտի դրան առջև. ու ըսեր է որ ժամը
խօթէ զմարդն Մտուծոյ, որովհետև
լուսեցաւ իր աղօթքը Մտուծոյ առջև.
Հատ նեղութիւն և ճգնութիւն քաշեց
Մտուծոյ անուան համար: Քահա-
նան ծունկ չօքեցաւ երանելոյն առջև
ու ըսաւ. հրամայէ՛ կը կանչէ զքեզ սուրբ
Մտուածածինը մտիւր ժամ. իսկ երա-
նելին շատ խոնարհ ըլլալով, ըսաւ հե-
ղութեամբ, չէ՛ սիրելի, ինծի չխրկուե-
ցար, ես մեղաւոր մարդ մի եմ. չե՞ս գի-
տեր որ ես հոս կեցող աղքատներուն
մէկն եմ. քահանան ալ ըսաւ, խիստ
աղէկ գիտեմ որ հրամանքդ ես. եկու
սուրբդ Մտուծոյ որ երթանք. բռնե-
լով ձեռքէն ժամ խօթեց: Վմէնքը որ
հոն ժողովեր էին ու կը սպասէին բաղ-
ձանքով, թէ ե՞րբ պիտի գայ մարդն
Մտուծոյ, երբոր տեսան՝ վրան թա-
փելով կը համբուրէին զինքը, ու օրհ-
նութիւն կը խնդրէին. ուրախութեամբ
կըսէին, թէ մենք ողորմութիւն ը-
րաւ Մտուած քաղաքիս՝ յայտնե-
լով մեզի աս սուրբս: Վղօթքը լըմըն-
նալէն ետև, ըսաւ քահանայն Վէք-
սիանոսին, բան մը կը խնդրեմ հրամա-

նոցմէ՝ պէտք է որ կատարես . սուրբն
ալ ըսաւ , ինչ բան է . ըսաց քահա-
նան , խնդրեմ որ քիչ մը սպասես ին-
ծի . երթամ տնէն կերակուր բերեմ
որ ուտելով քիչ մը ոյժ առնուս :
Սուրբն ալ ըսաց զլիսուս վրայ . երբոր
քահանան տուն գնաց բան բերելու ,
մտածեց երանելին Մէքսիանոս թէ իր
վարքը իմացուեցաւ ան քաղքին մէջ .
ըսաւ՝ պէտք չէ որ ալ մնամ հոս ու
փառք ընդունիմ , որուն արժանի չեմ :
Սուտի քահանան չեկած , գաղտուկ
ճամբայ ընկաւ գնաց Վաւոդիկէ քաղա-
քը . հոն ալ ճանչցան ոմանք , որ Սու-
հայէն եկեր էին : Արբոր իմացաւ
Մէքսիանոս մտածեց անկից ալ ելլել
երթալ Տարսոն . հոն կըսէ մէկը չկըր-
նար ճանչնալ զիս . գտաւ մէկ նաւ մը՝
որ պիտի երթար Տարսոն , աղաչեց որ
զինքն ալ տանին . նաւապետը իմանա-
լով անոր առաքինութիւնը երեսէն ,
ըսաւ՝ եկու մտի՛ր մեր նաւը ո՛վ ծառայ
Մատուծոյ , ինչ կերակուր որ ունինք
ահա քու առջևդ է : Մտաւ սուրբն
Մէքսիանոս նաւը . և երբոր հասան
ծովուն մէջ , տեսաւ երանելին Մ-
էքսիանոս մէկ տեսիլ մը , որ սատանա-
ները ժողված խորհուրդ կընէին՝ թէ

ով կրնայ յաղթել ասոր, որուն ուժը և
համբերութիւնը քարի պէս ամուր է .
սատանաներէն ոմանք ըսին, թէ որ
կուզենք ասոր յաղթել, ուրիշ բանով
չենք կրնար, բայց եթէ իր բուն քաղա-
քը ձգենք, որ հոն ճանչնալով իր ծնող-
քը, կը կորսնցնէ ամէն քարի գործքե-
րը : Արբոր արթընցաւ երանելին Ա-
լէքսիանոս, սկսաւ աղօթք ընել . մէկ
մըն ալ յանկարծ սաստիկ հովմը փր-
թաւ, ամպերը չորս դիէին ժողվեցան,
մուժը պատեց . ծովը անանկ կատղե-
ցաւ որ նաւը վտանգի մէջ ընկաւ . տե-
սաւ նաւասպետը որ ճար մը չկրնար
ընել, թող տուաւ հովին առջևը՝ ուր
կուզէ երթայ . հովը քշեց քշեց բերաւ
ինչուան հռոմայ դիմաց . հոն ահամայ
ելան՝ ան ձմեռը անցնելու :

Սուրբն Ալէքսիանոս ելլալով իր
բուն քաղաքը՝ աղիքը կտրեցաւ . սկը-
սաւ խնդրել Աստուծմէ սուրբ Աս-
տուածածնայ բարեխօսութեամբ՝ ըսե-
լով . Տէր իմ տէր՝ մի թողուր որ թըշ-
նամեացս խորհուրդը կատարուի իմ
վրաս, չըլլայ թէ պարծենան վրաս . այլ
քու ձեռքդ հասնի ինձի : Ատքը ինքն
իրեն մտածեց ըսաւ թէ՛ ուրիշի ծան-
րութիւն չտամ, իմ հօրս տունը եր-

Թամ, ուր մէկը կարող չըլլայ ճանչնալ
զիս Մատուծոյ զօրութեամբն. երկար
աղօթք ըրաւ լալով և ետքը գնաց դէպ
ի հօրը պալատը: Ղամբան տեսաւ որ
իր իշխան հայրն Ափիմիանոս կու գայ՝
Սնորհոս թագաւորին սեղանէն ելած
մենծ պատուով. շատ զինուորներ կային
հետը՝ իրեն ու թագաւորին, որ անոր
հետ խրկեր էր պատուոյ համար. առ-
ջևէն կերթար թագաւորական սեղան:
Սան զի սովորութիւն էր թագաւո-
րաց ու նշան մեծ սիրոյ, երբոր մէկը
թագաւորին սեղանը կուտէր, ետքը
կը հրամայէր թագաւորը՝ որ հետը սե-
ղան տանին իր առջև դրած կերակուր-
ներէն. անանկ գլխի վրայ դրած կը
տանէին առջևէն. նաև թագաւորա-
կան երգողներ կերթային քովէն: Իսկ
երանելին Մէքսիանոս տեսածին պէս
երեսը բացաւ, գնաց հօրը դիմաց, ցած
ձանով ըսաւ. Մատուծոյ սիրուն համար
մտիկ դիր ո՛վ աստուածասէր իշխան.
Երբոր լսեց բարեպաշտն Ափիմիանոս
աղքատին ձանը, կանկ առաւ կեցաւ.
ըսաւ Մէքսիանոս, օտար երկրէ եկած
եմ, չունիմ մէկ տեղ մը, հրամանքդ
ընդունէ զիս քու կորսնցուցած որդւոյդ
համար, որ Մատուած արժանի ընէ

զհրամանքդ տեսնել զանի : Արքոր Ա-
փիմիանոս լսեց իր կորսնցուցածը , աչ-
քը արցունքով լցուեցաւ , չէր կրնար
բռնել . հրամայեց զինուորներուն՝ որ
բերեն ան աղքատը իր պալատը : Արք-
որ հասաւ իր պալատը , առջևը բերել
տուաւ . իր կնոջն ալ իմացուց , ըսաւ
որ խիստ կսկծցուց իմ սիրտս ան աղ-
քատիկը յիշելով իմ Ալէքսիանոսս . ան
ժամանակը երկուքն ալ սկսան լալ ու
ողբալ՝ ըսելով , ո՞վ անուշիկ որդեակ ,
ո՞ւր ես , անունդ կը յիշուի , դու չես ե-
րևնար : Օ ինուորներն աղքատը բե-
րելու ատեն ըսին իրեն՝ թէ ի՞նչ ըրիր
ո՞վ աղքատիկ ողորմելի ծնողաց մեր
տիրոջը Ալէքսիանոսին , յիշելով անոնց
առջև կորսուած որդին , հիմա ո՞վ կըր-
նայ մխիթարել զանոնք . զգո՛ւշ կեցիր
մէկ մ'ալ անանկ բան չխօսիս . հիմա
էկ երթանք՝ կուզեն զքեզ : Ասկ երա-
նելի Ալէքսիանոսին աչքերը ուռած
էր շատ արցունք թափելէն տեսնելով
իւր հայրը իր տունը , դէմքը բոլոր փո-
խուած էր շատ պաք բռնելէն , ու այն-
չափ նեղու թիւններէն և ճգնու թիւն-
ներէն . ուստի մէկը չէր կրնար ճանչ-
նալ զինքը . Աստուած ալ իր սիրելի
ծառային կամքը կատարելու համար

ծածկեր էր՝ որ չճանչցուի . և հոն ալ
իր հօրը տան մէջ սատանային գլուխը
ձգմէ : Մասնկ տարին զանի հօրը առ-
ջև . նստեր էր մայրն ալ , և յիշելով
իրենց որդեակը կու լային : Հարցուց
Եփիմիանոս , ուստի՞ կու գաս որդեակ ,
ինչո՞ւ համար այդչափ քաշուած ես .
սուրբն ալ ըսաւ . օտար աշխարհքէ ե-
կած եմ . մարմնոյս կողմանէ ալ շատ
նեղութիւն ունիմ , ստամոքսս տկար է :
Եփիմիանոս ըսաւ առջևը կեցած զի-
նուորներուն , ո՛վ ուզէ աս աղքատիս
հօգը իրեն վրան առնուլ ինծի համար ,
ես ան մարդը մեծցընելով իշխանու-
թեան կը հասցնեմ , ու իմ գութս միշտ
անոր վրայ կը լայ : Մն ժամանակը զօ-
րապետն Ալունպիոս անունով որ ինքը
սնուցեր էր երանելին Մէքսիանոս
պղտիկուց՝ ըսաւ , տէր իմ՝ ես կընեմ
ասոր ամէն բանը ինչ որ հրամայէք .
Եփիմիանոս ալ աղքատը տուաւ Ալ-
լունպիոսի ձեռքը : Իսկ Մէքսիանոսին
մայրն ըսաւ . աղէկ պատիւ ըրէ՛ք աս
աղքատիս , ու մեր սեղանէն մեզի հետ
ուտէ . աչքը նման է Մէքսիանոսիս
աչքին : Ահաւ նորէն լալ ու ողբալ
Մէքսիանոսին վրայ , իբրև թէ նոր
ան օր բաժնուածի պէս . ո՛վ որդեակ

նոր ես կրսէր, ով պէտ կընէ քու
վրայ. Այիմիանոս հայրն ալ յիշելով
Վլէքսիանոսը՝ ան օրը չէր դադրէր
լալէն. ու կրսէր, գութս այնչափ ըն-
կաւ ան աղքատին վրայ, որ կարծես
թէ իմ որդիս է. ասոր համար կրսեմ,
որ իմ Վլէքսիանոսիս սիրոյն համար
սիրենք զինքը. վասն զի քիչ մը կը նմա-
նի Վլէքսիանոսիս. հրամայեց որ մէկ
աղէկ խցիկ մը շինեն իր տանը դրան
քով. կուզեմ որ ըսաւ ամէն օր ելլալու
ու մտնալու ատեն տեսնամ ան սյա-
տուելի աղքատը, ու խօսիմ հետը, որ
չիմոռնամ իմ կորսնցուցած մարդա-
րիտս : Եւ ատ անգամ հայրը կանչել
կու տար իր սեղանը, նա ալ չէր եր-
թար՝ ըսելով թէ կերակուր չեմ կըր-
նար ուտել, հիւանդոտ եմ. անոնք ալ
աւտալով թող կու տային իրեն կամ-
քին : Այրը երբոր ծովուն վրայ պի-
տի երթար լալու իր որդին, առաջ կու-
գար որ տեսնէ, ու խօսի հետը. որ իր
սուգը ու կսկիծը աւելի շատնայ : Վ-
լէքսիանոսին եկած օրէն իր հօրը տու-
նը, սուգը ու կսկիծը շատցաւ իր ծնո-
ղաց վրայ. երբոր կը տեսնային զերա-
նելին, կտոր կտոր կըլլար անոնց սիր-
տը, ու չէին կրնար իմանալ. որովհետեւ

Մտուած ծածկեր էր : Չար սատա-
նան ալ աս բանս ձեռք առնելով՝ սկսաւ
պատերազմիլ սրբոյն դէմ . ծառանե-
րուն սիրտը ատելու թիւն մը ձգեց . և
իր թէ իրենց տիրոջը վրայ գթալով,
ուսկից եկաւ կրսէին աս անիծեալ աղ-
քատս , աս տանս բօթը եղաւ , որ մոռ-
ցած արտմուծիւնը նորոգեց . ասանկ
խօսքեր խօսելով երանելոյն դէմ՝
վրան կը վազէին , կը փետտէին մօրու-
քը , մազէն կը քաշէին , կը ծեծէին
Ուլունպիոսէն գաղտուկ . իսկ երանե-
լին Մէքսիանոս չէր իմացներ Ուլուն-
պիոսին՝ ծառաներէն քաշած նեղու-
թիւնները : Իրաւ որ ասանկ կը չարչա-
րէին զերանելին իր ծառաները . բայց
Մտուած միշտ կը մխիթարէր զինքը .
և ան օրէն որ Մտուած հրեշտակներ
խրկեց՝ չէին հեռանար , միշտ երևնա-
լով կը խօսէին սրբոյն հետ . նա ալ ա-
նոնցմէ մխիթարուելով՝ կօրհնէր զՄ-
տուած . որով քաշած վիշտը նեղու-
թիւնը բանի տեղ չէր սեպեր : Արբօր
կուզէր Մէքսիանոսին մայրը երթալ
ծովու վրայի խուցը լալու համար , ա-
ռաջուց կու գային ծառաները կը քաշ-
կրատէին զերանելին , կը չարչարէին ,
կը նախատէին , ու կրսէին . ել կորի՛ր

ասկից անիծեալ և չարագլուխ աղ-
քատ, որ չտեսնայ զքեզ մեր խաթու-
նը. իսկ երանելին կերթար կընստէր
մօտ ան տեղը, ուր մայրը իր լացը ու
ողբը պիտի ընէր. որպէս զի ինքն ալ
լալով քիչ մը մխիթարուի :

Մէկ զատ խուց մը պալատին մէջ, որ
դէպի ծովը կընայէր, կու գար խաթու-
նը ամէն իր ընտանեօքը, լալով ու ողբա-
լով կը խօսէր. ո՛վ շարժուն ծով, դո՛ւ
արդեօք կերար իմ գեղեցիկ Նլէքսիա-
նոսս՝ իմ սիրուն զաւակս, որ իմ էրած
սրտիս մխիթարուած իւն էր. ան էր իմ
առջինեկս ու ետքի զաւակս. աղօթքով
խնդրեցի, փափաքանօք գտայ, ու շուտ
կորուսի : Մ'վ աւետաբեր հովիկ, մէկ
աւետեաց լուր մը ունիս իմ Նլէքսիա-
նոսէս. վայ ինծի, սիրտս կը կտրտի, հո-
գիս կը հալի կը մաշի, ու չեմ մեռնիր.
Քարով ծեծեցէք որդեկեր զազան մայրս.
աս ըսելով կը ծեծկուէր, ու չէր ուզեր
դադրիլ, ինչուան հազիւ աղաչելով կառ-
նէին կը տանէին ուրիշ խուց. ետքը
վար կու գային ծառայքը կը քաշկըռ-
տէին, կը ծեծէին, կը փետտէին զերա-
նելին Նլէքսիանոս՝ կերպ կերպ նախա-
տական խօսք ըսելով. խաթունը թէ
որ իմանար, շատ կը քարկանար ու ծե-

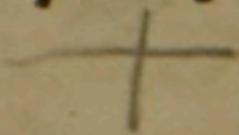
Տեղ կու տար ընողները . ասոր համար
չէին կրնար յայտնի նեղութիւն մը
տալ . հապա ծածուկ ու վախով կը
չարչարէին : Սուրբն Վլէքսիանոս գիտ-
նալով՝ որ աս սատանայի փորձութիւն
է , շնորհակալ կըլլար Վստուծոյ՝ որ
համբերութիւն կու տար իրեն , ու չէր
յայտներ զինքը թէ ո՞վ է . և ուրախ
էր ան նեղութեանց վրայ :

Վսանկ կեցաւ երանելին Վլէք-
սիանոս իր հօրը տունը տասներհինգ
տարի . երբոր լմնցաւ տասներհինգ տա-
րին պանդխտութեան երանելոյն , նայե-
ցաւ Վստուած իր ծառային տառապա-
նացը վրայ , ու խրկեց զՎաբրիէլ հրեշ-
տակապետն , որ եկաւ բարև տալով
ըսաւ , եկ՛ուր մարդ Վստուծոյ որ ասկից
ետեւ հանգչիս արքայութեան մէջ Վս-
տուծոյ քով՝ որուն կը բաղձայիր պզտի-
կուց ի վեր , ասա Վստուած կը կանչէ
զքեզ . ան ժամանակը երեցան մէկալ
հրեշտակներն ալ՝ որ միշտ անոր հետն
էին , ու ըսին . ուրախ կեցիր այր Վս-
տուծոյ , ասկից ետեւ կը վերջանայ քու
պանդխտութիւնդ , ու կը հանգչիս քու
նեղութենէդ :

Ուրախութեամբ լցաւ երանելին Վ-
լէքսիանոս , և ըսաւ . օրհնեա՛լ է տէր

Մատուած իմ որ ողորմեցաւ անարժան
ծառայիս . դարձաւ ըսաւ հրեշտակա-
պետին , աղաչեմ զքեզ ով սուրբ հրեշ-
տակապետ , ինձի քիչ մը ժամանակ
տուր , որ իմ վարքս տեղն ի տեղը գրեմ ,
ինչպէս որ Մատուած հրամայեց ինձի :
Երբ որ քովը եկաւ Աւլունպիոս իր հո-
գացողը , ըսաւ երանելին . ով Աւլուն-
պիոս , Մատուծոյ օրհնութիւնն վրադ
ըլլայ , ու քու աշխատութիւնդ վարձա-
տրէ , որ աղէկ պահեցիր զիս : Վմա-
նապէս մենձ իշխանին Արիմիանոսի՝ ու
բարեպաշտ խաթունին տայ Մատուած
փոխարէնը իրենց բարեացը , ու մխի-
թարէ զիրենք պանդուխտ զաւակին
վրայ : Հիմա կը խնդրեմ որ բերես ին-
ձի թուղթ ու թանաք . ան ալ ինչ որ
ուզեց Ալեքսիանոս շուտ մը բերաւ :

Նոյն կիրակի օրն ալ մենձ պատ-
րիարդարանին ժամին մէջ , ուր շատ
մարդիկ ժողոված էին , ձան մը եկաւ
երկինքէն , թէ իրեք օրէն ետքը քովս
կառնեմ զսուրբ այրն Մատուծոյ : Երբ
որ աս ձանս լսեց քաղքին հայրապե-
տը , հրաման հանեց որ իրեք օր պաք
պահեն ամէն ժողովուրդը , չըլլայ թէ
մէկը զանց առնէ , որ զուրկ չլինայ
սուրբ մարդուն օրհնութենէն . և

խնդրեն Ղստուծոյ՝ որ յայտնէ մեզի
ան սուրբ մարդը : Արբոր երանելին
Մէքսիանոս գրեց լման իր բոլոր վար-
քը , իրիկուան գէմ ըսաց Աւլունպիո-
սի . գիտցիր ու միտքդ պահէ իմ խօսքս .
վաղը պիտի ազատիմ իմ վշտերէս . աս
թուղթս՝ որ գրեցի իմ վարքս է , թող
առնեն կարդան ասիկա , որ իմանան :
Աւլունպիոս չէր իմանար թէ ինչ կը
մարդարէանար սուրբն . չէր կրնար հա-
ւատալ թէ պիտի մեռնի . թէպէտ գի-
տէր որ բարի , պահեցող ու ընտրեալ
մարդ մի է : Մս ալ ըսաւ երանելին
Մէքսիանոս , թէ տան տղաքը ու ըն-
տանիքը շատնեղելով չարչարեցին զիս ,
որ քեզի չէի իմացներ : Մուստը Աւ-
լունպիոս գնաց պատմեց աս ամէն բանս
խաթունին . ան ալ ըսաւ , ո՞վ որդի ի-
րաւ կըսեմ քեզի , թէ որ մեռնի ասօր
ինչպէս որ ինքը ըսաւ , անտարակոյս
մենծ սուրբ է . իմ սիրտս ալ կը գուշա-
կէր անոր սրբութեանը :

Արբոր խաթունը կը խօսէր Աւլուն-
պիոսին հետ ան սուրբ մարդուն վրայ ,
հինգշաբթի օրը՝ մենծ շփոթութիւն
եղաւ քաղքին մէջ . ամէնքը Ափիմիա-
նոսին պալատը կը վազէին՝ որ զմարդն
Ղստուծոյ գտնեն : Մն ժամանակը Աւ-

լունսիոս վազեց դէպ ի սուրբն, տեսաւ
որ նոր աւանդեր էր իր մաքուր հողին
Մատուծոյ ձեռք. ու երեսէն լոյս կը ծա-
գէր. վազելով գնաց պատմեց Մէք-
սիանոսին մօրը՝ լալով. ան ալ սկսաւ
լալ: Մէկ մըն ալ եկան հասան Ա-
փիմիանոսին զօրքը պատրաստեցին ա-
թոռ թագաւորին ու հայրապետին. որ
հոն պիտի գային, տեսնելու զմարդն
Մատուծոյ: Ասան զի ան օրը Սնորիոս
թագաւորն իշխաններով եկեր էր Մար-
կիանոս արքեպիսկոպոսին քով, որ պա-
տարագ կը մատուցանէր: Յանկարծա-
կի մէկ սարսափելի ձայն մը եղաւ պա-
տարագին մէջ՝ որ կըսէր. եկէ՛ք իմ
քովս ամենայն աշխատեալք, ու ես
զձեզ կը հանգչեցնեմ. աս ձայնս ամէն-
քը լսելով՝ ահու գողու մէջ ընկան:
Սորէն ան ահաւոր ձայնը ըսաւ, Ափի-
միանոսին տունը փնտռեցէ՛ք զմարդն
Մատուծոյ, որ գայ հանգչի իմ քովս:
Ան ժամանակը Սնորիոս թագաւորն
ըսաւ Ափիմիանոսի. քու տունդ անանկ
սուրբ մարդ ունիս, մեզի չիմացուցիր
որ մենք ալ արժանի ըլլայինք անոր
օրհնութեանը: Ափիմիանոս ալ ըսաւ,
գիտէ՛ Մատուած որ անանկ սուրբ մարդ
ըլլալը իմ տունս չեմ գիտեր: Արքայ

լմնցաւ պատարազն զնացին ամէնքը
Նփխմիանոսի պալատը . թագաւորն ,
Հռոմայ հայրապետն , Վարկիանոս արք-
եպիսկոպոսն , մեծ իշխաններ , թա-
գուհին , մեծամեծաց խաթունները ,
ու գրեթէ բոլանդակ քաղքին ժողո-
վուրդը . բայց ժողովուրդը պալատէն
դուրս մնացին . իսկ մեծամեծները երբ-
որ մտան պալատը , տեսան լոյս պայ-
ծառ . ան լուսով զնացին սրբոյն Մէք-
սիանոսին խուցը . հոն երանելոյն մար-
մինը կրակի պէս կը վառէր , ու իր լու-
սովը ան տեղը կը լուսաւորէր : Վօտ
զնացին համբուրել զերանելին , տեսան
թուղթ մը ձեռքը . Նփխմիանոս ալ
դողալով ըսաց . սլուրբդ Մատուծոյ , որ
ասանկ աղքատութեամբ մեր քով կե-
ցար , ափսոս որ չճանչցանք զհրամանքդ՝
որ աւելի պատիւ ընէինք քեզի . ձեռքը
եղած թուղթը մէկ քանի հողի կուզէին
առնուլ , չկրցան . ետքը հայրապետը ա-
ռաջ եկաւ՝ աղաչեց զսուրբն որ թուղ-
թը տայ . ան ալ բացաւ սուրբ ձեռքը
ողջ մարդու պէս . սուրբ հայրապետն
ալ ձեռքը պահնելով առաւ թուղթը ,
տուաւ Մէքիոսի իր գրագրին . հրաման
եղաւ որ ամէնքը լուս կենան , և մտիկ
ընեն սրբոյն գրած վարքը : Մէքիոս

ելաւ մէկ բարձր տեղ մը ու սկսաւ կարգալ . ամէնքը բերաննին բաց մտիկ կընէին :

(Թ) զթին սկիզբը ասանկ գրած էր .
( ) ըհնէալ է տէր իմ Վրիստոս Մտտուած որ կատարեց իմ բաղձանքս՝ որ ունէի պղտիկուց ի վեր , ազատեց զիս թշնամւոյն ձեռքէն իւր զօրութեամբ , ու հրամայեց ինձի որ սատանային գլուխը կոխեմ իմ հօրս տունը : Արբոր լսեց Արիստիանոս աս խօսք՝ կանչելով ըսաւ . ի՞նչ կուզէ ըսել աս խօսքս . հոն տեղն էր սրբոյն Ալէքսիանոսի մայրն ալ , ու իր խաթուն ընկերը . երբ որ անանկ կանչեց Արիստիանոս , մայրն ալ ըսաց . վայ ինձի , ատ խօսքը ի՞նչ պիտի ըլլայ . վասն զի միշտ կասկածանքի մէջ էին , ու իրենց սիրտը կը վկայէր՝ թէ շատ նման է մեր որդւոյն , ջլլայ թէ աս ըլլայ . բայց չէին կրնար իրենց կարծիքին վրայ ամուր կենալ . և Մտտուած կը ծածկէր իր սուրբը անոնցմէ . հիմա ան խօսքէն բացուեցաւ աչքերնին խմայան որ իրենց որդին է . սկսաւ մայրը կորսնցնել խելքը , ու մարմնիլ . վրայ հասան թագուհին ու մեծամեծներուն կանայքը , կը յորդորէին ու սիրտ տալով կըսէին , ի՞նչ է

դաւ քեզի , ինչո՞ւ կը խաղցնես սիրտդ ,
կեցի՞ր համբերէ՛ք քիչ մը , տեսնենք ինչ
գրեր է : Ա՛ն շփոթութեան մէջ դադ-
րեցուց Ա՛յեղիոս կարգալը . քիչ մը
անցնելէն ետեւ ըսաւ թագաւորը , ա՛լ
հերիք է , մի՛ շփոթիք , թող տուէք որ
կարգայ , իմանանք ուրիշ գրած բաներն
ալ : Ա՛որէն սկսաւ Ա՛յեղիոս կարգալ ,
որ ասանկ գրած էր : Աղջոյն սուրբ
հայրապետին , ու մենծ թագաւորին ,
և ամէնուն : Շատ սիրով ողջոյն իմ
բարեպաշտ ծնողացս . կաղաչեմ մի
խռովիք . պէտք է ձեզի առաւել ուրախ
ըլլալ , որ ես ճամբայ բացի ձեզի յաւի-
տենական կենաց . մի շատ լաք ու ող-
բաք կաղաչեմ : Բ՛սաւ սրբոյն մայրը .
ով սուրբ հայրապետ՝ ինչ կըսէ աս
սուրբս , չըլլայ թէ իմ որդիս ըլլայ .
թագաւորն ալ նորէն հանգարտեցուց
ըսելով , համբերէ՛ խաթուն համբերէ՛ .
երբոր սկսաւ կարգալ ան բանը որ կը-
սէ . ես եմ Ա՛լէքսիանոս որդի մենծ
իշխանին Այիիմիանոսի , ու իմ մօրս Ա՛ն-
նա խաթունին , ու իմ ընկերս իմ քուրս
է . ինչուան աս խօսքս հազիւ լուռ կե-
ցան . բայց երբոր աս բանս լսեց հայրը ,
առիւծի պէս պոռալով վազեց սրբոյն
քով . փնտռեց նշանը վզին վրայ , ու

գտաւ . մէկէն կանչեց թէ՛ իրաւ իմ
Մէքսիկանոսն է . մայրն ալ երբոր լսեց
թղթէն Մէքսիկանոսին անունը , խել-
քը կորսնցնելով մեռելի պէս ընկաւ .
մէկէն վրայ վազեցին թագուհին և
ուրիշ մեծամեծ կնիկներ՝ ջուր ցանե-
լով՝ կանչելով հազիւ խելքը գլուխը
բերին : Ատքը թագուհին բռնեց Մ-
էքսիկանոսի մօրը ձեռքէն , բերաւ սուրբ
որդւոյն քով . հայրը գիրկը առեր էր
իր որդին կը կանչէր , իր երեսը երեսին
վրայ կը դնէր , կը պագնէր ու չէր կշտա-
նար : Ասկէ մայրը եկաւ մօտիկ , ընկաւ
որդւոյն վրայ՝ և կըսէր . ո՛վ որդի , իմ
յոյսս , իմ անուշիկ զաւակս , իմ մխի-
թարանքս . թէ որ կենդանի ես , խօ-
սէ՛ քու ողորմելի մօրդ հետ : Այս ըսաւ
ու խելքը կորսնցուց՝ գլորեցաւ . հոն
ըլլողներն ալ թողուցին զսուրբն , սկը-
սան մօրը վրայ հոգ ընել ու անոր ցա-
ւակից ըլլալ . նորէն խելքը գլուխը բե-
րին . սկսան թագաւորը ու հայրապետը
ըսել , խա՛թուն մի՛ ատանկ սիրտդ կըս-
կըծցնէր , մխիթարէ՛ զքեզ մտածելով
քու զաւակիդ սրբութիւնը : Այի՛իմիա-
նոս ալ զինքը հանդարտեցուց , սկսաւ
մխիթարել զխաթունը . խելքդ վրայ
ժողովէ՛ ըսաւ , ու սիրտդ ամուր բռնէ .

իրաւ որ կարօտ մնացինք, ողջ չտեսանք
մեր զաւակը, բայց հիմա կը տեսնենք,
ու սրբութեան հոտ ալ առինք մեր զա-
ւակէն. երանելի ենք, որ արժանի ե-
ղանք սուրբ մարդու ծնող ըլլալու:
Ատքը ըսաւ մայրը. երեսուն և իրեք տա-
րի է, որ իմ սուրբ զաւակս աղքատու-
թեան մէջ կեցեր է, բերէք հիմա փա-
ռաւոր հագուստներ ինչպէս որ կը վայ-
լէ իմ սուրբիս: Առտ մը պատրաստե-
ցին թագաւորական աթոռ, ու սուրբը
վրան նստուցին. և իր ոսկիէ ու մար-
գրրտէ բանած հագուստը հագուցին:
Ան ժամանակը եկաւ սրբոյն ընկերը, ու
անոր տուած մատնին ձգեց վրան ու ը-
սաւ. հրամայէ՛ ա՛ռ քու յիշելիքդ, ու
րով յոյս տուեր էիր ինձի թէ համբե-
րէ՛ ինչուան գամ. ա՛ս էր քու սուրբ
գալդ. հիմա իրաւցընէ եղայ այրի, ան-
տէր ու անգլուխ: Ասանկ չորս դիէն
պատելով սրբոյն մարմինը, կու լային
սրբոյն պանդխտութեան վրայ, աղքա-
տութեանը, նեղութեանը, չարչարան-
քին ու իրենց կարօտ մնալուն. մանա-
ւանդ որ իրենց քովն էր, չիկրցան իմա-
նալ. անանկ մէկ ողբ մը եղաւ որ քա-
րասիրտներն ալ լաց կը շարժէին:
Աղքին ժողովուրդն ալ երբոր լսեցին

Թէ ան սուրբը Ափիմիանոսի զաւակն
է եղեր, ժողովեցան պալատին չորս դին
պատեցին, լալու ձայն ներսէն լսելով՝
իրենք ալ դրսէն կողբային, ու երնեկ
կու տային սրբոյն Ալէքսիանոսի :

Ան գիշեր բոլոր խունկ ծխելով, մո-
մեր վառելով ու հոգևոր երգ ընելով
արթուն կեցան. կէս մը ուրախու թեամբ
կէս մը լալով անցուցին ինչուան առա-
ւօտ : Արբոյն մարմինն ալ երբեմն կը
հանդարտէր, երբեմն կը վառէր կրակի
պէս, ու անուշ հոտ կը հանէր որ կզմայ-
լեցնէր ամէնքը : Արբոր առաւօտ եղաւ՝
ուզեցին հանել սրբոյն մարմինը, բայց
չիկրցան. վասն զի այնչափ ժողովուրդ
լեցուեր էր՝ որ անցնելու տեղ չի կար
ձամբան. ետքը տեսան որ ձար չըլլար
ձամբան բացուելու, հրամայեց թագա-
ւորն որ զինուորները ձամբայ բանան
վանտելով զժողովուրդն. ասանկ հազիւ
ձամբայ բացուեցաւ : Հրաման դնաց
որ ամէն ժամերէն քահանաներ գան
եկեղեցական զարդերով. եկան ամէն-
քը մենծ թափօր կապեցին. ու անանկ
փառօք անուշ խնկերով մամեր վառե-
լով ու օրհնու թեամբ հանեցին սրբոյն
մարմինը, և տարին սուրբ Աետրոս և
Պօղոս առաքելոց ժամն՝ ինչուան որ

ուրիշ աղուոր ժամ շինեն : Ղանա-
պարհը եկան հիւանդներ , երբոր մօ-
տեցան սրբոյն , իսկոյն առողջացան , ու
կը փառաւորէին զՄատուած : Իրեք օր
քաղքին մեծամեծները չիհեռացան
ժամէն , սրբոյն Մլէքսիանոսին ծնողաց
քով կենալով կը մխիթարէին . նմանա-
պէս բոլոր ժողովուրդը կու գային կը
պագնէին սրբոյն մարմինը : Մսկից ետև
կարդացին սրբոյն բոլոր վարքը , որ կար-
գաւ ամէն բանը գրեր էր :

Ատքը շինեցին ծնողքը մէկ գեղե-
ցիկ ժամ մը , հօն գրին սուրբ նշխարքը
երանելոյն Մլէքսիանոսի . իրենք ալ
եղան սպասաւոր գերեզմանին , մէկ դի-
ճգելով իրենց իշխանութիւնը փառքը
և հարստութիւնը : Իրենց ստակը իրեք
բաժին ըրին , մէկը աղքատաց ու վան-
քերու տուին , մէկն ալ ընտանեաց
ու ծառաներուն բաժնեցին՝ ազատելով
զանոնք ծառայութենէ . իսկ մէկալն
ալ գրին նոր շինած ժամը՝ ուր էր սրբ-
բոյն մասունքը . ու իրենք հօն ճգնու-
թեամբ և բարի վարքով կենալով վախ-
ճանեցան , ու գնացին սրբոց քով , փա-
փաքելով Քրիստոսի տեառն մերոյ .
որում պատիւ և գոհութիւն յաւի-
տեանս . ամէն :

Варпантдмце

Варпанм.

Варпантдмце

Варпанм.

2000

2000

